

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálíka a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Gabriely Šimonovej na neverejnom zasadnutí konanom 8. augusta 2011 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému **V. Y.**, pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (zákon č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej už len „Tr. zák.“) a iné, o sťažnosti obvineného proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 29. júla 2011, sp. zn. Tp 65/2011, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného **V. Y. s a z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, uznesením z 29. júla 2011, sp. zn. Tp 65/2011, rozhodol o tom, že podľa § 72 ods. 2 Tr. por. z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. berie do väzby obvineného **V. Y.**, nar. **X.**, trvale bytom **K.**, s tým, že táto mu začína plynúť dňa 27. júla 2011 od 15.20 hod. a bude ju vykonávať v Ústave na výkon väzby v Leopoldove.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený hneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú neskôr prostredníctvom svojho obhajcu aj písomne odôvodnil.

Zdôraznil v nej pritom v prvom rade tú skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie považuje za nezákonné a z dôvodu absentujúcich predpísaných náležitostí v zmysle ustanovenia § 176 Tr. por. aj v podstate za nepreskúmateľné. Má za to, že v jeho prípade

došlo k nezákonnému obmedzeniu osobnej slobody, keďže v rozpore s ustanovením § 86 Tr. por. nebol ani pri zadržaní a ani bezprostredne po ňom žiadnym policajtom či iným orgánom oboznámený o dôvodoch takéhoto postupu.

Obvinený tiež poukázal na to, že skutok, pre ktorý mu je vznesené obvinenie je časovo ohraničený tak, že v roku 1997, kedy malo dôjsť k údajnému založeniu zločineckej skupiny, trestný zákon skutkovú podstatu trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. ešte nepoznal – táto bola do Trestného zákona doplnená až v roku 1999. A ako podotkol v tejto súvislosti ďalej, zatiaľ čo v zmysle pôvodného obvinenia sa malo vyššie spomenutého skutku dopustiť celkom 24 osôb, k dnešnému dňu je ich už len 6, čo samotné svedčí o nedôveryhodnosti a nepravdivosti skutočností uvedených v skutkovej vete predmetného uznesenia.

Je toho názoru, že spôsob, akým je jeho osobná sloboda už viac ako 9 rokov obmedzovaná, je v rozpore nielen s právnym poriadkom Slovenskej republiky ale aj s čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého ustanoveniami sú súdy viazané. Rovnako tak by však tieto mali rešpektovať aj judikatúru EŠLP, a to predovšetkým vo veciach, kde tento vykladá spôsob aplikácie vyššie uvedeného čl. 5 Dohovoru a zákonnosť obmedzení osobnej slobody jednotlivca. Podľa obvineného je konanie orgánov činných v trestnom konaní podobne ako v predchádzajúcich prípadoch aj v danom prípade účelové.

Čo sa týka publikovaných názorov EŠLP ako i Ústavného súdu Slovenskej republiky upozornil predovšetkým na to, že ak sa vykonáva trestné stíhanie obvineného súčasne v dvoch samostatných trestných konaniach a v jednom z nich je obvinený vo väzbe, je jeho osobná sloboda vo svojej podstate obmedzená aj v druhom z nich. Preto sú orgány činné v trestnom konaní povinné postupovať s osobitnou starostlivosťou a urýchlením aj v tomto druhom trestnom konaní, samozrejme, pokiaľ konanie vykonávané vo väzbe takýmto postupom nebráni. Do pozornosti pritom dal tiež tú judikatúru EŠLP, v zmysle ktorej závažnosť obvinenia nemôže sama o sebe slúžiť na ospravedlnenie dlhej doby držania vo väzbe, pričom sa musí v takom prípade prihliadať na trvanie už kumulovanej väzby. V iných rozhodnutiach EŠLP sa ďalej uvádza, že počiatočné dôvody na väzbu sa postupom času stávajú menej a menej relevantné a vnútroštátne orgány sa musia opierať o ďalšie dôvody pre pozbavenie slobody a taktiež, že závažnosť trestu sama o sebe alebo v spojení s inými

dôvodmi nemôže byť akceptovaná ako dostatočný dôvod na držanie obvineného vo väzbe po veľmi dlhú dobu takmer 4 rokov.

Pokiaľ ide o väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. poukázal na to, že už v rámci výsluchu jednoznačne uviedol, kde sa bude v prípade prepustenia na slobodu zdržiavať. Nemá záujem na opustení Slovenskej republiky, chce sa zúčastňovať na úkonoch v trestnom konaní a očistiť svoje meno.

K väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa pritom vyjadril takým spôsobom, že v danom prípade ide o ničím nepodloženú účelovú špekuláciu, ktorá má „posilniť“ odôvodnenosť jeho väzby. Skutočnosť, že je obvinený aj v iných konaniach je podľa jeho názoru vzhľadom na princíp prezumpcie neviny irelevantná a nie je možné ňou odôvodňovať uvedený dôvod väzby.

Záverom upozornil na to, že konajúci súd nevenoval v napadnutom uznesení jeho námietkam, majúcim závažný dopad na posúdenie zákonnosti jeho väzobného stíhania, žiadnu pozornosť, a preto ho v tomto zmysle považuje za arbitrárne.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody preto obvinený V. Y. navrhol, aby nadriadený súd v predmetnej veci bezodkladne rozhodol o jeho prepustení na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne zistil, že sťažnosť je prípustná a bola podaná oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote. Na základe toho potom v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť ako i konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná.

V prvom rade je potrebné poukázať na to, že z obsahu predloženého spisového materiálu vyplýva, že návrh na vzatie obvineného V. Y. do väzby bol podaný prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na Špecializovaný trestný súd dňa 28. júla 2011 o 16.50 hod., pod sp. zn. VII/1 Gv 247/09-573, a to z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por.

Konajúci sudca pre prípravné konanie pritom predmetný návrh preskúmal najprv z toho hľadiska, či bol tento podaný v zákonnej lehote a či bol podaný príslušnému súdu, pričom zistil, že obe podmienky boli v danom prípade splnené. V tejto súvislosti zároveň podotkol, že je síce pravda, že návrh prokurátora obsahoval množstvo nielen gramatických, ale aj vecných chýb (ide najmä o čiastočný nesúladsť skutkov, ako ich uviedol prokurátor s tým, ako sú tieto uvedené v ním spomenutých uzneseniach vyšetrovateľa), ale je faktom, že obvinený V. Y. je stíhaný aj za trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák., na ktorý sa v zmysle § 14 písm. h/ Tr. por. vzťahuje pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu.

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu následne obvineného dňa 29. júla 2011 vypočul a keďže návrh prokurátora považoval za dôvodný, napadnutým uznesením rozhodol o tom, že V. Y. sa berie z dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. do väzby.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že :

a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať obťažovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Po preskúmaní predloženého spisu dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky k takému záveru, že doposiaľ zadovážené dôkazy nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré

je V. Y. obvinený, sa stali, vykazujú znaky konkrétnych trestných činov a existuje dôvodné podozrenie, že sa na ich spáchaní podieľal.

Vzhľadom na vyššie uvedené považuje sťažnostný súd za potrebné zdôrazniť zároveň tú skutočnosť (na čo napokon správne poukázal i sudca pre prípravné konanie), že v tomto štádiu trestného stíhania súdy nerozhodujú o vine obvineného, a preto nie je ani nevyhnutné, aby táto bola z doposiaľ zadovážených dôkazov jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Stačí dôvodnosť podozrenia, že obvinený mal spáchať trestnú činnosť v rozsahu, v akom je aj obvinený.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej konštatuje, že okrem splnenia formálnych podmienok sa konajúci sudca pre prípravné konanie dôsledne zaoberal i skúmaním materiálnych podmienok existencie dôvodov väzby u obvineného V. Y. a zisťoval, či sú dané také konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu z toho, že sa bude správať spôsobom predpokladaným v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por.

Čo sa týka potom odôvodnenia existencie vyššie spomenutých väzobných dôvodov v napadnutom uznesení, tak s tým sa tunajší súd stotožňuje len pokiaľ ide o dôvod tzv. preventívnej väzby. V súvislosti s dôvodom tzv. útekovej väzby považuje totiž za potrebné upozorniť na to, že jeho naplnenie sudca pre prípravné konanie nesprávne odôvodnil o.i. tiež tým, že v inej trestnej veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 1T 6/2005, hrozí obvinenému V. Y. v prípade uznania viny za trestný čin vraždy doživotie. Pri danom dôvode väzby nie je totiž takéto odôvodnenie – hrozba vysokého trestu v inom prebiehajúcom trestnom konaní - prípustné.

Vyššie uvedený nedostatok však nič nemení na tom, že i dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. je v prípade obvineného jednoznačne daný, nakoľko ostatné v napadnutom uznesení už správne uvedené konkrétne skutočnosti sú dostatočné na to, aby opodstatňovali dôvodnú obavu z toho, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu, resp. trestu.

Pokiaľ ide o už viackrát opakovanú námietku obvineného, že v roku 1997, kedy malo dôjsť k údajnému založeniu zločineckej skupiny, takéto konanie nebolo trestným činom, keďže vtedy účinný Trestný zákon ešte neobsahoval skutkovú podstatu trestného činu

založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny, tak k tejto považuje sťažnostný súd za potrebné uviesť iba toľko, že predmetný skutok bol v skutkovej vete správne časovo ohraničený tak, že je v podstate kriminalizované len konanie obvinených (medzi nimi i obvineného V. Y.) od konca roku 1999, a teda až odvtedy, kedy už toto bolo v zmysle vtedy účinného Trestného zákona považované za trestné.

A napokon vo vzťahu k tej námietke obvineného, že napadnuté uznesenie nespĺňa obsahové náležitosti v zmysle § 176 ods. 2 Tr. por. konštatuje, že táto je taktiež neopodstatnená, nakoľko vyššie uvedené ustanovenie stanovuje len všeobecne požiadavky na obsah odôvodnenia toho - ktorého uznesenia, avšak uznesenie o väzbe je špecifickým druhom uznesením, ktorého obsahové náležitosti vyplývajú z príslušných ustanovení Trestného poriadku upravujúcich väzbu.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené v enunuciáte tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 8. augusta 2011

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová